

Početna Stranica > Izobrazba, Pravosudne Mreže i Agencije > Portugal

Početno osposobljavanje sudaca i tužitelja u Europskoj uniji

Sadržaj omogućio
Portugal

Portugal

Opći opis

Početno osposobljavanje za suce (opće sudove te upravne i porezne sudove) i državne odvjetnike održava nacionalna institucija, CEJ (Centar za pravne studije). To je jedina institucija koja se time bavi. Među ostalim nadležnostima, Centar za pravne studije je odgovoran i za promicanje pravnog i pravosudnog osposobljavanja usmjerenog na odvjetnike i zastupnike iz drugih profesionalnih pravosudnih sektora.

Postoje dvije kategorije vježbenika za početno osposobljavanje: vježbenici koji će postati suci ili državni odvjetnici redovnih sudova te vježbenici koji će postati suci upravnih i poreznih sudova. Odabir kandidata za te dvije kategorije razlikuje se po sadržaju i postupku, ali natječaji se u pravilu provode istodobno.

Vježbenici se zovu *auditores de justiça*.

Početno osposobljavanje je obvezno.

Obvezna priroda tog osposobljavanja predviđena je u pravilima navedenima u zakonima o sucima (vidjeti članak 40. točku (d) *Estatuto dos Magistrados Judiciais* (EMJ – Zakon o sudstvu)) i državnim odvjetnicima (vidjeti članak 146. točku (d) *Estatuto do Ministério Público* (EMP – Zakon o državnom odvjetništvu)). U oba pravna teksta navodi se da je uspješno pohađanje tečajeva osposobljavanja ili vježbeničkog staža uvjet za ulazak u sudstvo ili državno odvjetništvo.

Od osnutka 1979. Centar za pravne studije već je osposobio 4891 suca i državna odvjetnika. Trenutačno 135 vježbenika (40 sudaca i 65 državnih odvjetnika za redovne sudove te 30 sudaca za upravne i porezne sudove) pohađa početnu fazu (prva godina) tečaja osposobljavanja koji traje gotovo tri godine. Podjednak broj polaznika pohađa i drugu fazu.

Trenutačno postoje dva natječaja za prijem približno 130 pripravnika u Centar za pravne studije (*auditores de justiça*). Natječaji su namijenjeni sucima i državnim odvjetnicima redovnih sudova te sucima upravnih i poreznih sudova.

Pristup početnom osposobljavanju

Za prijem sudaca i državnih odvjetnika u osposobljavanje provodi se javni natječaj koji se objavljuje u službenom listu *Diário da República* (DR) i uključuje različite metode odabira.

Javni natječaj raspisuje ravnatelj Centra za pravne studije s ciljem da se popune slobodna radna mjesta na redovnim sudovima (suci i državni odvjetnici) ili slobodna radna mjesta sudaca na upravnim i poreznim sudovima.

Zainteresirani kandidati mogu se prijaviti na dva načina:

na temelju *akademske kvalifikacije* – kandidat mora imati diplomu studija prava u trajanju od pet godina,

odnosno manje ako je dopunjena magisterijem ili doktoratom iz područja prava stečenim na portugalskom sveučilištu ili jednakovrijednim akademskim stupnjevima priznatima u Portugalu (članak 5. točka (b) Zakona br.º 2/2008 od 14. siječnja, u vezi s člankom 40. točkom (c) *Estatuto dos Magistrados Judiciais* (EMJ – Zakon o sudstvu) i člankom 146. točkom (c) *Estatuto do Ministério Público* (EMP – Zakon o državnom odvjetništvu));

na temelju *radnog iskustva* – kandidat mora imati akademske kvalifikacije i radno iskustvo u području forenzike ili drugim srodnim područjima relevantnima za obnašanje dužnosti suca u stvarnom trajanju od najmanje pet godina.

Osim toga, kako bi sudjelovao u natječaju, kandidat mora:

- biti portugalski državljanin ili državljanin države portugalskog govornog područja sa stalnim boravištem u Portugalu, s priznatim pravom na obavljanje dužnosti suca u skladu sa zakonom i uvjetima reciprociteta;
- ispunjavati ostale opće uvjete za obavljanje javnih funkcija.

U natječajima za popunjavanje slobodnih radnih mjesta na redovnim sudovima, za svaku granu pravosuđa (sud i državno odvjetništvo) rezervirana je kvota od 25 % za svaki od dvaju načina prijema.

U natječaju za popunjavanje slobodnih mjesta za suce upravnih i poreznih sudova, prijemna kvota od 25 % rezervirana je za svaki od dvaju načina prijema.

Kandidati se odabiru na sljedeće načine, a svi su eliminacijski:

- pisana faza,
- usmena faza,
- selekcijski psihološki ispit.

Struktura i sadržaj početnog osposobljavanja

Početno osposobljavanje sudaca i državnih odvjetnika za sve sudove obuhvaća teorijsko i praktično osposobljavanje organizirano u dva uzastopna ciklusa i vježbenički staž (*estágio*).

Prvi ciklus teorijsko-praktičnog tečaja osposobljavanja odvija se u sjedištu Centra za pravne studije, ne dovodeći u pitanje kratkotrajna privremena stažiranja na sudovima. Ovaj ciklus započinje 15. rujna nakon prijemnog ispita i završava 15. srpnja sljedeće godine.

Drugi ciklus teorijsko-praktičnog tečaja odvija se na sudovima u okviru odabranog zanimanja (sudac ili državni odvjetnik). Za državne odvjetnike postoje i odjeli državnog odvjetništva. Zapčinje 1. rujna nakon završetka prvog ciklusa i završava 15. srpnja naredne godine.

Stažiranje (*estágio*) se odvija i na sudovima, u okviru izabranog područja sudstva. Zapčinje 1. rujna nakon završetka drugog ciklusa i završava 15. srpnja sljedeće godine.

Ti se rokovi mogu mijenjati zakonom, a katkad i kako bi se odgovorilo na hitne potrebe.

Temeljni ciljevi tečaja teorijsko-praktičnog osposobljavanja su omogućiti vježbenicima razvoj kvaliteta i stjecanje tehničkih vještina za obnašanje dužnosti suca na općim, upravnim i poreznim sudovima te državnog odvjetnika.

Aktivnosti osposobljavanja Centra za pravne studije u prvom ciklusu provode predavači iz građanskih, kaznenih, radnih, obiteljskih, upravnih i poreznih jurisdikcija te vanjski predavači.

Aktivnosti početnog osposobljavanja razvijaju se u skladu s kurikulumom koji unaprijed priprema ravnatelj i koji odobrava Pedagoško vijeće Centra za pravne studije. To vijeće, kojim predsjedava ravnatelj Centra za pravne studije, sastoji se od predstavnika Vrhovnog sudbenog vijeća, Vrhovnog državnoodvjetničkog vijeća, predavača Centra za pravne studije, Odvjetničke komore i parlamenta. Jedna od njegovih glavnih nadležnosti je odobravanje kurikuluma za teorijsko-praktične tečajeve osposobljavanja.

Tijekom teorijskih i praktičnih faza, osposobljavanje se podupire putem internetske platforme za e-učenje (*Moodle*), a cjelokupnom dokumentacijom i esejima za osposobljavanje upravlja se putem te platforme.

Kurikulum obuhvaća:

- *opću obuku* (temeljna prava i ustavno pravo, etiku i deontologiju, organizaciju sudstva, metodologiju i pravni jezik, informacijske i komunikacijske tehnologije, sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava (ESLJP) i Suda Europske unije (CJEU) u području temeljnih prava, organizaciju i metode upravljanja slučajevima, strane jezike (pravni pristup, odabran je engleski jezik),
- *specijalizirano osposobljavanje* (europsko i međunarodno pravo, pravo tržišnog natjecanja, računovodstvo i menadžment, forenzičku psihologiju i forenzičku sociologiju, okolišno i urbano pravo, izborno pravo, javnu nabavu, izvanugovornu odgovornost države i za vježbenike upravnih i poreznih sudova, materijalno i postupovno upravno pravo, forenzičku medicinu, upravljanje kaznenim istragama i ispitivanjima te
- *stručno osposobljavanje* za redovne sudove (građansko i trgovačko pravo i građanski postupak, kazneno pravo i kazneni postupak, obiteljsko i dječje pravo, te radno pravo) te upravne i porezne sudove (upravno pravo i upravni postupak, porezno pravo i porezni postupak, građansko pravo i građanski postupak).

Nastava i aktivnosti osposobljavanja provode se u radnim skupinama (od oko 15 polaznika) prema sljedećoj metodologiji:

- rasprava o slučaju,
- rasprava o sudskoj praksi,
- prezentacije vježbenika,
- simulacije suđenja,
- studijski posjeti (npr. vrhovni sudovi, ured glavnog državnog odvjetnika, zatvori, policijske uprave, ustanove za udomiteljstvo itd.),
- istraživačke aktivnosti,
- konferencije i radionice te
- stažiranje na sredini razdoblja u trajanju do četiri tjedna (koje se odvija na sudovima).

U drugom ciklusu i u fazi vježbeničkog staža na sudovima aktivnosti osposobljavanja provode regionalni koordinatori sudstva, Ured glavnog državnog odvjetnika i upravni i porezni sudovi te suci koji osposobljavaju pravosudno osoblje, Ured glavnog državnog odvjetnika i porezne i upravne sudove.

Završetak početnog osposobljavanja i postupak kvalifikacije

Centar za pravne studije prima vježbenike rangirane prema rezultatima prijemnih ispita.

Taj stupnjevani popis služi samo kao odlučujući čimbenik pri dodjeli ocjena na kraju prve i druge faze (članak 47. stavak 1. prvi dio i članak 57. stavak 2. [Zakona br. 2/2008 od 14. siječnja](#) (pročišćena verzija).

Tu procjenu vježbenika provodi Centar za pravne studije. Provodi se u skladu s globalnim modelom procjene, pri čemu se uzima u obzir sljedeće:

- uspješnost tijekom prve i druge faze razdoblja osposobljavanja,
- obavljeni rad,
- uspješnost vježbenika,
- razvoj aktivnosti osposobljavanja.

Konačna ocjena drugog ciklusa se ponderira, pri čemu ocjena prvog ciklusa iznosi 40 %, a ocjena drugog ciklusa 60 %.

Relevantno više vijeće imenuje pripravnike s ocjenom najmanje 10 od 20 sudačkim vježbenicima (*juiz estagiário*) ili državnoodvjetničkim vježbenicima (*procurador da República estagiário*). Oni imaju profesionalni status suca ili državnog odvjetnika s odgovarajućim pravima i dužnostima, a u tom im procesu pomaže mentor.

■ Posljednji put ažurirano: 02/06/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.